

SŁOWO

Wilno, Sobota 22-go marca 1924 r.

PRENUMERATA miesięczna z dostarczeniem do domu oraz z przesyłką pocztową mk. 5000000 zakrawiają 10000000. Konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędnościowej Nr. 80.259.
Cena pojedynczego N-ru 250000 mr.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228, otwarta od 9 do 3. Tel. drukarni 262.

CENA OGŁOSZEŃ. Wiersz milimetrowy jednoszpaltowy na str. 2-iej i 3-iej 300000 mk., za tekstem 100000 marek. Najmniejsza ogłoszenie 1000000 mk. — Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.
W nr. świątecznych o 25 proc. drożej.

Porty bałtyckie, a polityka Polski.

Libawa, Kłajpeda i Ryga posiadają dla nas pierwszorzędne znaczenie. Libawa jest portem Wilna i całej połaci wschodniej i południowo-wschodniej naszego państwa. Kłajpeda jest portem przy ujściu Niemna, przepływającego kilkakrotnie znaczące obszary na terytorjum Polski niż Litwy. Dźwina posiada dla nas znaczenie jako droga wodna do oregu ryńskiego, i jako arterja naszych północnych powiatów.

Nie możemy korzystać z Kłajpedy i Libawy wskutek przeszkód ze strony Litwy. Przeszkody te powinna Polska usunąć, chociażby siłą oręża. Lotwa jest zainteresowana w rozwoju Libawy i nie powinna przeciwdziałać naszej ewentualnej akcji podjętej na Litwie dla korzystania z tego portu. Co się tyczy dostępu do Dźwiny, to zwrot 6-ciu gmin na lewej stronie Dźwiny, geograficznie i etnograficznie polskich, znajduje rekompensatę dla Litwy w korzyściach, jakie ona uzyska z tranzytu Polski, z taniej otrzymywanego węzła śląskiego. Polska może, pomimo, że posiada wszystkie prawa do owych 6-ciu gmin, wynagrodzić Litwę za ich zwrot, dając jej jaki teren węglowy na Śląsku.

Gdy małe, słabe państwa posiadają wybrzeża morskie i porty, mające wielkie znaczenie dla państw silnych, nie stanowią tamy dla ich handlu międzynarodowego. W imię zachowania swego bytu muszą dawać sąsiadom wielkim państwom wszelkie udogodnienia tranzytowe. Widzimy to w polityce tranzytowej Litwy i Estonji w stosunku do Rosji. Oba te państwa faktycznie uzależniają się od Rosji, współzawodnicząc w ustępstwach jej czynionych. Gdy Polska zdobędzie tranzyt przez Litwę, Lotwa wobec współzawodniczącej Kłajpedy i Libawy przyzna nam w Libawie wszystko to, co uzyskamy w Kłajpedzie. Autonomiczna część portu w Libawie jest dla nas niezbędna. Musimy mieć zapewniony przywóz broni i amunicji do Libawy tak w czasie wojny, jak i pokoju. Udzielając nam koncesje w Libawie, Lotwa wytworzy pewniejsze podstawy dla nieopuszczenia tam przez nas Rosji.

W niedopuszczeniu Rosji do posiadania Libawy interesy Polski, ilościowo przewyższające angielskie, są z nami solidarne. Libawa jest największym portem wojskowym na wschodnich wybrzeżach Bałtyku. Nie posiadając Libawy, Rosja nie ma bezwzględnej przewagi na tem morzu.

Silna Rosja nad Bałtykiem jest dla nas groźna. Odcina ona nas podczas wojny od ewentualnych naszych sprzymierzeńców na zachodzie, uniemożliwiając transporty broni i amunicji. Tu wysuwa się koncepcja podtrzymywania Litwy i Estonji przeciwko Rosji.

Ale korzystanie z portów lotewskich w razie wojny z Rosją w o-

becnych warunkach politycznych jest bardzo problematyczne. Na Lotwie bowiem sympatje bolszewickie są bardzo silne. 31 proc. postów stanowi lewica socjalistyczna. Psychologię polityczną Lotyżyskiego znamionuje fakt, że w rosyjskich czczewczajkach udział Lotyżyski jest bardzo znaczny, w armii zaś bolszewickiej są do dziś dnia pułki lotewskie.

Według relacji p. Czapińskiego, delegata P. P. S. na kongres socjalistów lotewskich w 1923 r., komuniści mają odrębne związki zawodowe i przeważają w tych gałęziach przemysłu, które są pośrednio uzależnione od rządu sowieckiego, jak transport, przemysł drzewny. Rosja sowiecka wykorzystwała swoje znaczne dostawy ładunków na kolejach, oraz dostawy lasów, dla protgowania lotewskich komunistów w tych przedsiębiorstwach. Czyż wobec tego byłoby rozsądnem liczyć w razie wojny na transport przez Lotwę?

Obrona państw bałtyckich jest ciężkim militarnym zadaniem dla Polski. Za podjęciem tego zadania przemawiają następujące okoliczności: zwiększa się niebezpieczeństwo rosyjskie w razie opanowania przez Rosję wybrzeży Bałtyku przez wcielenie Estonji i Litwy, zmienia się więc stosunek sił między Polską a Rosją, chyba że Polska otrzyma odpowiednią rekompensatę; niebezpieczeństwo rosyjskie dla Polski wzmoże się, gdy idea zebrania ziem utraconych przez Rosję zostanie wcieleną w życie przez zdobycie tych lub owych utraconych prowincyj. Nie należy nigdy zapominać, że wojna polsko-rosyjska jest koniecznością dziejową w bliższej lub dalszej przyszłości. Otóż podjęcie wojny z Rosją o obronę Finlandji lub Litwy i Estonji lub też innego kraju, którego odseparowanie od Rosji leży na linii politycznej Anglii, daje możliwość prowadzenia wojny z Rosją przy poparciu Anglii. O ile obrona państw bałtyckich może być podstawą kooperacji politycznej polsko-angielskiej, staje się ona dla nas bardziej możliwą. Pamiętać jednak należy, że koncepcje Anglii są chwiejne. W polityce swej bałtyckiej Polska winna liczyć się z Anglią, ale jej się nie podporządkowywać. Wybór bowiem koncepcji konserwowania bytu państw bałtyckich lub likwidacji Litwy i Estonji przy zabezpieczeniu odpowiedzialnych sfer wpływu Polski zależy będzie przedewszystkiem od tego, jak się ułożą stosunki polsko-lotewskie.

Polityka polska od samej chwili tworzenia się państwa lotewskiego odznaczała się jakąś niesłychaną, przesadną życzliwością. Nosiła charakter taki poprostu, jakby nie Lotwie Polska, lecz przeciwnie, Polsce Lotwa była dla zachowania niepodległości niezbędna i zawdzięczała zdobycze terytorjalne.

Nie ulega także wątpliwości, że polityka Lotwy względem Polaków musi niweczyć w Polsce psychologiczne podstawy przymierza polsko-lotewskiego; w Lotwie psychologicznych podstaw owe przymierze niemal nie posiadało. Lotyżyskie często manifestują swe anti-polskie stanowisko. Wola do niepodległości Lotwy okazywała się zbyt małą, aby zmusić ją do dobrych stosunków z Polską.

Władysław Świątkowski.

Z Warszawy.

(Telefonem od wł. koresp.)

Zaprzyśiężenie min. Hübnera.

Zaprzyśiężenie nowego ministra spraw wewnętrznych p. Hübnera nastąpi w Belwederze dzisiaj, o g. 12 ej w południe.

Dyrektor Dep. Polit. M. S. Z.

Dotychczasowy zastępca Komisarza generalnego Rzeczypospolitej p. Gdańsku p. Kajetan Morawski ma objąć od 1 maja stanowisko dyrektora Depart. politycznego M. Spr. Zagr.

Litewsko lotewska konferencja.

Dowiadujemy się, że zapowiedziana na marzec konferencja kolejowa litewsko-lotewska została bezterminowo odroczone.

Ustąpienie min. Sołtana

WARSZAWA, 21. III. (PAT) W dniu 21 marca 1924 r. pan Prezydent Rzeczypospolitej podpisał następujące trzy dekrety:

Do Pana Władysława Grabskiego, Prezesa Rady Ministrów w Warszawie. Przychylając się do wniosku pańskiego zwalniajmy Pana Władysława Sołtana z urzędu ministra spraw wewnętrznych i równocześnie mianuję prokuratora sądu apelacyjnego p. Zygmunta Hübnera ministrem spraw wewnętrznych. Warszawa, 21.—III. 1924 r. (—) Prezydent Rzeczypospolitej Stanisław Wojciechowski.

Do Pana Władysława Sołtana, ministra spraw wewnętrznych w Warszawie. Przychylając się do przedłożonej mi prośby o dymisję zwalniajmy Pana z urzędu ministra spraw wewnętrznych. (—) Prezydent Rzeczypospolitej Stanisław Wojciechowski, Prezes Rady Ministrów Władysław Grabski.

Do Pana Zygmunta Hübnera, Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Mianuję Pana ministrem spraw wewnętrznych. (—) Prezydent Rzeczypospolitej Stanisław Wojciechowski, Prezes Rady Ministrów Władysław Grabski.

SEJM I RZĄD.

Rady wojewódzkie na Ziemiach Wschodnich.

WARSZAWA, 21.3. (PAT). Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 19 marca b. r. uchwała utworzyć rady wojewódzkie w województwach Nowogródzkim, Poleskim i Wołyńskim, oraz w okręgu administracyjnym Wileńskim.

Zadanie rad wojewódzkich polega na wydawaniu opinii w sprawach poddanych pod ich prace przez wojewodę, a nadto na podejmowaniu uchwał w sprawach przekazanych im przez ustawę. Przewodniczącym rady jest wojewoda lub wyznaczony przez niego zastępca. Radę zwołuje wojewoda w miarę uznania przez siebie potrzeby, nie rzadziej jednak niż dwa razy do roku. Wojewoda winien zasięgać opinii rady we wszystkich donioslejszych znaczenia sprawach tak pod względem gospodarczym jak i kulturalnym. Do pełnej rady wojewódzkiej należą delegaci sejmików i rad miejskich. Uchwały rady wojewódzkiej względnie sekcji może wojewoda ponownie przekazać do rozpatrzenia, względnie zawiesić. Wojewoda odpowiedzialny jest za wszystkie zarządzenia wydane przez siebie na podstawie opinii lub uchwały rady wojewódzkiej.

Rokowania z Rosją odroczone.

Jak dowiadujemy się, wbrew informacjom prasy, delegacja polska do rokowań o traktat handlowy z

Rosją nie wyjeżdża w najbliższym czasie do Moskwy.

Z Kontroli Państwa.

W myśl rozporządzenia Prezesa Najwyższej Izby Kontroli Państwa, Okręgowa Izba Kontroli w Kowlu przeniesiona zostaje z Kowla do Brzeszcza nad Bugiem, zachowując dotychczasową właściwość terytorjalną, oraz zakres działania.

Przewalutowania na złote.

WARSZAWA, 21 III (PAT) W związku z reformą walutową w Min. Skarbu toczą się narady nad projektem rozporządzenia o bilansowaniu w złotych, oraz przewalutowaniu na złote kapitałów przedsiębiorstw obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych.

Obniżka wynagrodzenia w P.K.K.P.

Wobec stwierdzonej przez Główny urząd statystyczny niżki kosztów utrzymania w tym samym stosunku niżone zo tanie wynagrodzenie pracowników P.K.K.P. Obniżka zastosowana będzie od dnia 1 kwietnia.

Posiedzenie Senatu.

WARSZAWA, 21. III (PAT). Na dzisiejszym posiedzeniu Senatu przyjęto dwie nowele; jedną do ustawy o służbie cywilnej, a drugą w sprawie organizacji władz dyscyplinarnych. Pierwsza nowela przedłuża o rok termin stabilizacji urzędników.

Następnie przystąpiono do dalszej rozprawy nad ustawą o ochronie lokatorów. Zabrali głos senatorowie: Ryngiel, Thuille, Posner i sprawozdawca sen. Glogier, poczem przystąpiono do głosowania, w wyniku którego całą ustawę przyjęto z szeregiem poprawek, które nie zmieniają zasadniczych postanowień projektu w brzmieniu uchwalonem przez Izbę Poselską. Następnie posiedzenie wyznaczono na dzień 1 kwietnia.

Konferencja w Londynie.

WARSZAWA, 21 III (tel. wł.) Donoszą z Kygi do „Kur. Por.“: Delegacja sowiecka na konferencję angielsko-sowiecką w Londynie, wyjeżdża z Moskwy z początkiem przyszłego tygodnia. Na czele delegacji stoi Rakowski i Litwinow. Biorą w niej nadto udział Tomski, Scheiman, Stiepannikow, Preobrażenski, Kuturaw, Sawernik, Kadajans, Raszenko, Didkow, Rothstein, Tomski ma reprezentować Trzecią Międzynarodówkę.

Nominacje Kadajansa i Rothsteina, rzeczoznawców w sprawach wschodnich, są bardzo znajome ze względu na świeże zerwanie Sowietów z Chinami, rzekomo wskutek presji Paryża na Pekin w sprawie wydalenia Karachana. Prasa sowiecka czyni wielki hałas koło tego zerwania, domagając się zajęcia kolei chińskich.

Groźby Karachana.

LONDYN, 21. III (PAT). Reuter donosi z Pekinu, iż w związku z wiadomościami o zamiarze wojsk rosyjskich wkroczenia do Mandżurji rząd chiński nie okazuje zbyt wielkich obaw, ponieważ Karachan już nie raz usiłował zastraszyć swemi grzbanami Chin.

WIEDEN, 21. III (PAT). „Neue freie Presse“ donosi z Londynu, że korespondenci pism angielskich w Pekinie wyrażają zapatrywanie, że bolszewicy wkroczą do Mandżurji w przekonaniu, że chiński gubernator Mandżurji nie stawi im oporu.

BERLIN, 19. III (PAT). Rosyjska agencja telegraficzna donosi, że w sowieckich kołach rządowych panuje w związku z konfliktem chińskim obawa, że stanowisko jakie rząd chiński zajął wobec Rosji Sowieckiej może mieć bardzo poważne następstwa.

Sprawa por. Błońskiego

Proces posuwa się naprzód iście żółtym krokiem. W trzecim dniu mozołnej pracy sąd zdołał zbadać zaledwie kilkanaście osób z liczby 62, zawezwanych świadków; jeżeli więc proces nie potoczy się żywym tempem, to rozprawy trwać będą jeszcze co najmniej 10 dni.

We czwartek rozprawy toczyły się prawie całkowicie przy drzwiach otwartych.

Pierwszy zeznaje Prezes Najwyższego Sądu Wojskowego gen. Krzemiński; stwierdza, że jego rozmowy telefoniczne były podsłuchiwane a on sam był śledzony przez dwóch osobników w czapkach studenckich.

Sensacją wczorajszego dnia były zeznania por. Urbanca, pracującego w II oddziale Sztabu Generalnego; świadek opowiada dużo szczegółów o wyraźnie nieprzychylnym zachowaniu się maj. Pieczonki w stosunku do innych oficerów II oddziału, którzy znani byli ze swych poglądów lewicowych. Zdołał zauważyć, że przez pewien czas był śledzony przez różne osoby. Był też obecny przy rozmowie p. Skiełzyńskiego z mjr. Pieczonką, w toku której p. Skiełzyński robił wyrzuty mjr. Pieczonce z powodu inwigilowania go; mjr. Pieczonka nie zaprzeczał wówczas samemu faktowi nadzoru, ale zasłaniał się rozkazem pewnego wyższego wojskowego; nazwiska owego generała por. Urbaniec wymienił nie chce.

Najlepiej przekonał się por. Urbaniec o wyraźnie nieprzychylnym dla niego stosunku mjr. Pieczonki podczas dochodzenia w sprawie Wiczorkiewicza i Baglińskiego. Siadł to z urzędu powinien prowadzić świadek, ale mjr. Pieczonka powierzył je agentowi Plakidzie, którego obdarzył dużym zaufaniem. W czasie dochodzenia p. Urbaniec dowiedział się, że Plakida nakazał Cechnowskiemu zeznać na śledztwie i rozprawie głównej, że na czele organizacji terrorystycznej stał marszałek Józef Piłsudski.

To oświadczenie por. Urbanca wywołuje poruszenie na sali. Drugą sensacją jest następne zeznanie świadka o przyjacielskim stosunku, który łączył Plakidę z ppk. Jan-czewskim, prokuratorem w procesie Bsglińskiego i Wiczorkiewicza. W tym momencie zeznania zostają przerwane i dalsze badanie por. Urbanca odbywa się już przy drzwiach zamkniętych.

Potem znowu publiczność, wyproszona przed godziną z sali, zajmuje ławki. Za kratkami sądowymi staje szef defenzywny p. Swolkiewicz w sprawie wewnętrznych p. Swolkiewicz.

Na pytanie obrony, czy w okresie sierpnia, września i października ub roku świadek nie stosował specjalnej obserwacji w stosunku do związku Strzeleckiego, p. Swolkiewicz oświadczył, iż w służbie bezpieczeństwa nie istnieją organizacje polityczne, które byłyby cześć nieetykalnym i że przecież w każdej organizacji są i działają poza zarząd ludźmi, którzy zajmować się mogą również robotą destrukcyjną.

W głosnej niegdyś sprawie wyjazdu świadka do Wilna w czasie pobytu w tem mieście marsz. Piłsudskiego, p. Swolkiewicz na zapytanie obrony wyjaśnił, że w związku z relacjami, które doszły do ministr. spraw wewnętrznych, iż w czasie pobytu w Wilnie marsz. Piłsudskiego są przewidywane różne wystąpienia i że nastrój był tam wówczas bardzo podniecony, zachodziła potrzeba zorientowania się w sytuacji na miejscu. Dla zbadania rzeczywistego stanu rzeczy udał się dyr. Swolkiewicz do Wilna. O żadnej inwigilacji nie było mowy.

O agencie Plakidzie ma świadek złą opinię.

Zeznania świadków: por. Harszkiewicza, p. Zamorskiego, mjr. Trapszy, kpt. Münicha, i inni nie nowego do sprawy nie wniosły. Agent Plakida zeznał przy drzwiach zamkniętych.

Dalszy ciąg badania świadków w piątek. Początek rozpraw o godz. 10 rano.

◆◆◆◆◆
◆ KSIĄŻKA ◆
◆ Kazimierza Lezyckiego ◆
◆ Trzecia Polska ◆
◆ jest do nabycia we wszystkich ◆
◆ księgarniach wileńskich. ◆
◆◆◆◆◆

Sądownictwo na Ziemiach Wschodnich.

IV.

Prokuratura.

Prokuratura Sądu Okręgowego w Wilnie jest przeciętną pracą...

Obecny skład jej jest następujący: 1 Prokurator i 17 Podprokuratorów.

Wszystkich spraw w roku 1923 w rozpoznaniu Urzędu Prokuratorskiego w Wilnie było 25.037.

Przed wojną (*) przeciętnie rocznie było 6.200.

Czyli praca Prokuratora zwiększyła się o 403%, a u każdego z Podprokuratorów (1472 : 443) o 332%.

Taka obfitość spraw przypadająca na każdego z przedstawieli Urzędu Prokuratorskiego ujemnie skutkuje na los każdej sprawy...

Z powodu tego, że Podprokuratorzy oprócz podstawowych swych prokuratorskich czynności prowadzą przez organy policyjne dochodzenia o przestępstwach...

Przed wojną 3 Podprokuratorów miało stałą siedzibę urzędowania w punktach oddalonych od Wilna...

Im bliżej do granicy bolszewickiej, a dalej do Wilna, tem liczba zbrodni jest większa i dla dobra bezpieczeństwa publicznego niezbędnym jest delegowanie na stałe do kilku pogranicznych punktów podprokuratorów...

Aplikanci.

Ze smutkiem należy zaznaczyć, że Państwo od obecnej aplikantury...

*) Urząd prokuratorski składał się z prokuratora i 15 podprokuratorów.

na Kresach Wschodnich nie osiąga celu, dla którego ona jest powołana. Ogólny nastrój aplikantów i dążenia ich skierowane jest ku temu...

Sądy Okręgowe w Nowogródku i Pińsku odczuwają wielki brak aplikantów, ponieważ z 17 latów aplikantów obsadzonych jest tylko 7.

Aplikant egzaminowany jest uposarzony tylko o 1/3 część niżej od Sędziego, więc nie jest zainteresowany materialem, jak to było przed wojną...

Dla usunięcia tak nienormalnego stanu rzeczy wskazane jest odnośnie do aplikantów Apelacji Wileńskiej, chociażby czasowo (na 10 lat), wprowadzić nowelę ustawową...

Bez wprowadzenia tych zasad liczba adwokatów, która obecnie w porównaniu z okresem przedwojennym powiększyła się o 300 proc., będzie wciąż wzrastać...

Ujemne warunki urzędowania i bytu Sądownictwa na Kresach.

A. Oprócz wyżej przytoczonych ujemnych dla wymiaru sprawiedliwości przyczyn, zależnych od pogwałcenia zasady bliskości Sądu do ludności...

runki, które wpływają ujemnie na bieg i kierunek spraw, oraz wydajność pracy Sędziów Pokoju i Sędziów Sędziwych:

1. Brak lokali dla Sądów Pokoju i mieszkań dla Sędziów, osobiście w pasie pogranicznym...

Sędzia obecny jest traktowany przez ciemną i złośliwą ludność na pograniczu...

Wypadki skarg i denuncjacji na Sędziego, najzupełniej niesłusznych, coraz więcej się zdarzają...

2. W większości wypadków jedynym możliwym środkiem lokomocji Sędziego Sędziwego lub Sędziego Pokoju jest egzystująca przy gmieinach poczta konna...

3. Warunki bytu materialnego sędziów, urzędujących poza miastami powiatowymi, a zwłaszcza w pobliżu granicy...

4. Sędziowie Pokoju i Sędziwy, mający siedziby w strefie pogranicznej, są narażeni na niebezpieczeństwo osobiste wobec ciągłych napałów...

Proces Hitler-Ludendorff. Kredyty dla rolnictwa.

MONACHJUM, 21.3. (PAT). W procesie Hitlera dziś przed południem wygłosili przemowy obaj prokuratorowie.

Table showing financial statistics for agriculture and industry, including total credit and government revenue figures.

Konferencja Wiedeńska.

WARSZAWA, 21. III. (Tel. wł.) Kurjer. Por donosi z Wiednia: W poniedziałek rozpoczęło się w Wiedniu konf. renesa rumuńsko-sowieckiego.

Premier rumuński, Brătianu, polecił, aby Sanganesku domagał się natychmiastowego przerwania propagandy sowieckiej w Rumunii.

Strajki w Anglii

LONDYN, 20. III. (PAT). Z Southampton do Nowego Jorku, że robotnicy portowi odmówili powrotu do pracy...

LONDYN, 20. III. (PAT). Premier Mac Donalld informował wczoraj o charakterze zatargu między robotnikami tramwajowymi a dyrektorem stacji tramwajowych...

LONDYN, 21.3. (PAT). Wczoraj wieczorem stowarzyszenie robotników wywozowych zawiadomiło, że strajk robotników transportowych rozpocznie się dziś o północy.

Pięgi Radikalnie Usuwane od 20 lat znany Krem LANOL

Grobowiec Thu-thank-Amona.

Zyjemy, zwłaszcza od wojny, chwilą, poniekąd przyszłością, najmiej przeszłością. Intensywne życie współczesne porywa ludzi w tak gwałtowne obroty...

starożytnego świata. Nieśmiertelność swa, a raczej objawienie swych tajemnic i zdumiewające odkrycia, jakie w nim uczyniono...

Na szczęście, gdyż temu właśnie zapadnięciu, czyli budowie obrzymich, wspaniałych grobowców, do czego Egipcjan zmuszała ich religja...

Champolionowi, udało się odcyfrować, (za pomocą porównań, ze znakami już znakami fenickimi i koptyjskimi) napisy na grobach Faraonów.

Wydobyte z grobowców ziarna, włożone w ziemię, zakiełkowały i wydały kłosy zboża...

rozpowszechniowi narówni z kultem Amona, Oziryasa, Izidy, Seta i Horusa, bóstw opiekuńczych Egiptu.

Cudownie inkrustowane drogiem kamieniami meble, trony i łoża pokryte złotem blachami, szafirową emalją...

zamkniętym w ciasnej izdebce, od której drzwi zapieczątowane i związane sznurem na węzeł, nieotwarte, trwały tak, od lat przeszło 2 tysięcy!

Z muzyki.

KRONIKA

Koncert

prof. Barcewicz i dyr. H. Melcera.

Przepełniona sala „Lutnia“, w zeszłą niedzielę, ledwie zdolała pomieścić...

W ciągu dalszym każdy z koncertantów, występując na zmianę...

Mistrz Barcewicz, rozpoczynając preludem i allegrem Pugnanięgo (XVIII w.)...

Dyrektor Melcer wykonaniem Ballady (as-dur) Chopina wykazał wielkie wniknięcie w charakter...

W ciągu dalszym usłyszeliśmy świetnie wykonane pieśni Moniuszki w układzie koncertowym...

Opera.

Dwa ostatnie występy gościnne p. Ignacego Dygasa były uwieńczone niezaprzeczeniem powodzeniem...

Po raz pierwszy słyszałem p. Romanowskiego w partii Renata i po raz pierwszy po dłuższej chorobie artysty...

O wszystkich innych, występujących w tych obu operach, jużśmy niedawno pisali...

Michał Josefowicz.

SOBOTA 22 Dnia KatarzynW. Jutro KatarzynYKr

Wschód g. 5 m. 40

Zachód g. 5 m. 48

WILEŃSKA.

— Rekolacje dla pań z inteligencją w kościele św. Jerzego...

— Wyputa emerytów wojskowych. Zgodnie z uchwałą Rady ministrów...

— (b) Z posiedzenia Wydziału powiatowego Sejmiku Dzisiejskiego. W sprawie wyznaczenia nowych źródeł...

— (b) Zarządzenie brukowania włosek i miasteczek. Na ostatnim posiedzeniu Wydziału powiatowego Sejmiku...

— Posiedzenie Rady Miejskiej. Dn. 20 b. m. odbyło się posiedzenie...

— Składy narzędzi rolniczych i kantory przewozowe mają być w ciągu całego roku otwierane...

— Sprzedaż hurtowa ryby na rynku rybnym ma się rozpoczynać o godz. 5-tej rano...

— Restauracje pierwszorzędne mają być otwarte od godz. 9-tej rano do 1-ej w nocy.

— Kioski i budki, w których podają do wypicia na miejscu wodę sodową...

— Wykład inauguracyjny Dra Staniewicza. W piątek wieczór w sali kolumnowej Uniw. St. Batorego...

— Wykład Dr. Staniewicza poprzedzony był krótkim przemówieniem J. M. Rektora Parczewskiego...

— (b) Z Uniwersytetu Powzecz-nego. Wykłady polonistyki w Uniwersytecie Powzecznym skupiają...

— Oświata pozaszkolna. W sobotę, 22-go marca w sali Sniadeckich...

— Towarzystwo Przyjaciół Węgier zaprasza na odczyt prof. Duvekiego, p. t., Wpływy kulturalne Węgier na Polskę...

— Posel i ministrowie pełnomocny Rządu Królewskiego gen. Bilitka należą do przyjaciół Polski...

— (b) Z Tow. Przyjaciół Nauk. W niedzielę, dn. 23 marca, o godz. 11 w lokalu seminarium historycznego...

— Wiec protes'u. Komitet Polaków, wyznaczonej z Litwy Kowleńskiej, wydał odezwę do mieszkańców m. Wilna...

— Wiec odbędzie się w niedzielę dn. 23 b. m. po nabożeństwie...

— Jeszcze raz „Ni to ni owo“. Wobec wielkiego powodzenia „Achu“, zwanego tym razem, „Ni to ni owo“...

— (b) Wyjazd do Palestyny. Radny miejski dr. Kahn złożył swój mandat...

— Podziękowanie. Zarząd Schroniska „Pogotowie Ratunkowe dla Dzieci“ składa najserdeczniejsze podziękowanie...

— Zarząd Schroniska „Pogotowie Ratunkowe dla Dzieci“ składa najserdeczniejsze podziękowanie...

TEATR I MUZYKA

— Koncert Wrotyńskiegi i Burkata. Przypomniamy, że dziś w sobotę d. 22 b. m. odbędzie się w Sali Sniadeckich...

— Teatr Polski (Lutnia). „Szczęść postaći scenicznych w poszukiwaniu autora“ — Pirandello jest zupełnie nowością...

— Występy „Qui pro quo“. Dziś czwarty występ teatru żartu i satyry „Qui pro quo“.

— Występy E. Gledt. Bina Gledt dziś wystąpi w operetce „Czardasza“.

— Popołudniówki w Teatrze Wielkim. W niedzielę o godz. 5 ej pp po cenach...

— Koncert W. Kochańskiego. We wtorek 25 b. m. odbędzie się w Teatrze Polskim koncert znakomitego skrzypka...

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— Otrucie. Dnia 20 b. m. otrucią się suli-matem Weronika Zarejkówna (Rossa 6).

— Służawka miejska. Dnia 21 b. m. po-siżgnął się, upadł i wciągnął sobie rękę...

— Kradzieże. Ze składu „Pacyfik“ (Rosa 5) skradziono 15 pudów melasy...

— Bu tachimu Fronkowi (Siemieniska 4) skradziono biletów na sumę 300 milion. marek.

Z CAKEJ POLSKI.

— Rozkaz o noszeniu szabli lub rewolwerów. W znanym rozkazie o przestrzeganiu dyscypliny służbowej...

— Niestosujący się do tego będą notowani przez wojskowe organa kontrolne.

— Aresztowanie b. prezesa Bratniej Pomocy. „Przegląd Poranny“ donosi o aresztowaniu p. Sandecha...

— Śnieżyca. W Dyrekcji Gdańskiej wskutek silnych opadów śnieżnych na linii Płozki—Lizbark...

— W Dyrekcji Radomskiej na linii Włodzimierz Wołyński — Chojnica trwa w dalszym ciągu przerwa w ruchu towarowym i osobowym.

ZE ŚWIATA.

— Uniwersytet powietrzny w Nowym Yorku. W zeszłym tygodniu zaszedł doniosły fakt.

— Otdąd dzięki wynalazkowi i rozpowszechnieniu radio, spragnieni wiedzy nie będą potrzebowali spacerować szybko z pracy do domów...

reporterzy piszą wprost z głowy albo też miejscowi lekarze studjowali bardzo powierzchownie...

Zdaniem naszym „charbińska senna choroba“ jest zupełnie odmienną chorobą od prawdziwej tj: afrykańskiej.

Wielkie wrażenie wywołała w Harbinie śmierć od tej nowej choroby adwokata p. Alfonsa (syna Przemysła) Kozłowskiego.

Przypominamy, iż podobna choroba o niezdecydowanej dajgnozie i bliżej lekarzom nieznaną graso-wała w roku ubiegłym w Wilnie...

ŻYCIE EKONOMICZNE.

— Kurs franka waleryzacyjnego na dzień 22—23 marca b. m. 1.800.000 m.

— W sprawie podatku obrotowego od eksportu wyrobów drzewnych. Stowarzyszenie przemysłowców i kupców drzewnych zwróciło się do min. przem. i handlu...

— W sprawie polskich traktatów handlowych. Sprawa zawarcia umów handlowych z państwami skandynawskimi...

— W sprawie polskiej przemyśleń. W przyszłym tygodniu zawarta zostanie umowa z Danją.

— Moneta srebrna w Rosji. Wobec przystąpienia do bicia srebrnej monety, praca w mennicach petersburskich będzie się odbywała na trzy zmiany.

— Uniwerytet powietrzny w Nowym Yorku. W zeszłym tygodniu zaszedł doniosły fakt.

— W sprawie polskich traktatów handlowych. Sprawa zawarcia umów handlowych z państwami skandynawskimi...

List do Redakcji.

Czcłogodny Panie Redaktorze!

Aż nazbyt pobłażliwy recenzent wtorkowego „Ni to, ni owo“ niezauważył wprawdzie wartość współautorstwa...

Skoro zachęcisz o sprawie autorstwa, trudno mi powstrzymać się od popelnienia niedyskrecji...

W końcu ze skruchną przyznać masę, że lwia część zasługi za artystyczną całość przypisać należy p. Tatarskiej.

Proszę przyjąć wyrazy prawdziwego szacunku

Michał Bronstein.

TEATR POLSKI (Lutnia) Dziś czwarty występ Teatru humoru, satyry i groteski „Qui pro quo“ z Warszawy. Początek o godz. 10-iej wiecz. Jutro ostatnie pogodne występy: o godz. 4-iej pp. 1 o godz. 10-iej wiecz.

Schronisko dla Nauczycielki-Weteranek.

Słowa „dach nad głową“ i „kawałek chleba“ używają się często w postycznej przenośni. Czasami jednak mają znaczenie dosłowne. Tak właśnie jest z nauczycielkami-weterankami oświaty polskiej u nas. Czy zastanowiliśmy się dostatecznie nad tym, dziwnym zaiste faktem, że w kraju o ludności tak mieszanej, pod tak surowym jarzmem moskiewskim, kultura polska robiła skryte, ale niezaprzeczone postępy? Czy zdajemy sobie sprawę, komu zawdzięczamy oświadczenie ogółu o słowie Ojczyzna i obowiązku względem niej? Kto był tym cichym głosem opowiadającym, nieszczęśliwej, przesładowanej za każde słowo wypowiedziane w ojczystym języku, młodzieży szkolnej, o dziejach własnego kraju i narodu? To były one, one, te ciche pracownice, posadzone stale o groźną konspirację elementarza polskiego, aresztowane, oddawane pod sąd, karane...

Ni-bezpieczne zaiste dla obywateli Imperjum żywo! Wytrwale robiły one swoją umiłowaną robotę oświatową, oczekując z wiarą zamartwychstania Ojczyzny. I przyszło ono, i oto... dziesięć starych znalazło się na łasce społeczeństwa, które winne im chyba zapewnienie bytu na starość! A właśnie teraz ubożuchne schronisko tych pokrzywdzonych przez los istot na ul. Św.-Jakubskiej ulegnie rozbiciu. Dotychczasowo-

wy lokal musi uleść przeróbce ze względów bezpieczeństwa. Trochę o wynalezienie innego leży na sercu wszystkich przyjaciół Schroniska, potrzeba 6-7 pokoi z kuchnią. Kto by posłyszał o czymś odpowiednim, lub miał mieszkanie podobne do załatwionego za opłatą, może się zgłosić do Stow. Naucz. polskiego, lub do Redakcji pisma ułatwi to szukającym zadanie, a czas nagli.

TELEGRAMY.

Paryż o rewelacjach „Berliner Tageblatt“.

PARYŻ, 20. III. (PAT). W tutejszych kołach politycznych oświadcza, iż dokument opublikowany w „Berliner Tageblatt“ jako rzekomy tajny układ francusko-czechosłowacki jest śmieszny i niezręcznym fałszyfikatem.

Urzędowe stanowisko Husseina.

MOSKWA, 20. III. (PAT). Komisarz ludowy dla spraw zagranicznych otrzymał od ministra spraw zagranicznych króla Hedżasu wiadomości, że król Hedżasu objął kalfat.

Trudności w rokowaniach sowiecko-łotewskich.

BERLIN, 21.3. (PAT). Koła zbliżone do tutejszego poselstwa sowieckiego twierdzą, że rokowania pomiędzy Sowietami a Łotwą w sprawie zawarcia paktu o nieagresji nie posuwają się naprzód, gdyż

ze strony sowieckiej czynione są trudności w sprawie zawarcia umowy arbitrażowej.

Fala strejków w Anglii.

LONDYN, 21.3. (PAT) Kierownik departamentu górniczego zwrócił się do górników i właścicieli kopalni z propozycją podjęcia rokowań mających na celu uregulowanie płacy. Strejk pracowników tramwajowych i autobusowych dzisiaj rozpoczął się o północy.

Stosunki w Palatynacie.

BERLIN, 21.3. (PAT) Według wiadomości, nadchodzących z Palatynatu, stosunki tamtejsze znowu się pogorszyły. Od kilku dni bawi w Palatynacie generalny konsul w Monachium Clive, który jak wiadomo, z polecenia rządu angielskiego już raz badał stosunki w Palatynacie.

Zniesienie 1 maja.

KARLSRUHE, 21.3. (PAT) Rząd badencki zniósł rozporządzenie, według którego dzień pierwszego maja uważany był za święto urzędowe.

Kto jest fałszerzem.

PRAGA, 21.3. (PAT) „Prager Presse“ donosi, że Benesz oświadczył, iż posiada on pewne poszlaki co do osoby, która dopuściła się fałszerstwa dokumentów, zamieszczonych w „Berliner Tageblatt“.

TEATR POLSKI (Latvia) DZIŚ po raz trzeci „Sześć postaci scenicznych w poszukaniu autora“ Firandello. Początek o g. 7 m. 30 wiecz.

TEATR WIELKI (na Fohulance) Występy ELNY GISTEDT D Z I S „Księżniczka Czardasza“ operetka Kalmara.

WILEŃSKA GIEŁDA Urzędowa 21 marca b. r. Ruble złote 5075000, Łotewskie 32000, Londyn 39800000, New York 9350000-9 250000, L. Z. Wileńsk. Banku Złem. 700 0000, Akcje Pryw. Banku Handl. 425000

WARSZAWSKA GIEŁDA urzędowa 21 marca b. r. Dotary 9350000-9300000, Paryż 490000-485000, Funty 40150000, Frank złoty 1800000

Redaktor Stanisław Mackiewicz.

Łowiec Polski

Dwutygodnik łowiecki pod red. Jana Sztolcmana.

Do nabycia wszędzie.

„Łowiec Polski“ bogato ilustrowany zawiera artykuły o treści fachowej, obszerną kronikę miejscową i zagraniczną oraz dział literacki.

Przedstawicielstwo na Wilno:

„SŁOWO“—Administracja ul. Mickiewicza 4.

Prenumerata: roczna wynosi 3 fr. zł., półroczna 1 1/2 fr., kwartalna 3/4 fr., numer pojedynczy 0,8 fr. zł.

Prenumeratorki „Słowa“ otrzymują „Łowiec Polski“ o 10% — — — taniej. — — —

BIURO LEŚNE PARCELACYJNE

J. Łastowski i B. Świętorzecki

Wilno, ul. Mickiewicza, Nr. 42 m.5.

Informacje od g. 9-10 i 5-6 w.

Sporządzanie planów gospod. leśnych, parcelacja majątków ziemsk. Udzielanie por. w spr. daniny lasowej i majątkowej. Sporządzanie, kopjowanie planów i inne.

ZAWIADOMIENIE.

Administracja przypomina, że czas odnowić prenumeratę na Kwiecień.

Równocześnie uprasza Sz. prenumeratorów zalegających w opłacie o łaskawe uregulowanie należności.

Wszystkim prenumeratom, którzy nie odnowią prenumeraty, wysyłanie pisma będzie bez warunkowo wstrzymane.

Pieniądże można wpłacać za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędnościowej Nr. 80259 na rachunek Wydawnictwa „SŁOWO“

Administrator gazety „SŁOWO“

(—) St. Grabowski.

BILANS

Wileńskiego Banku Rolniczo-Przemysłowego

na dzień 1-go lutego 1924 r.

CENTRALA: Wilno, Adama Mickiewicza Nr 17.

I-szy ODDZIAŁ MIEJSKI, Witeka 73.

ODDZIAŁY: w Warszawie, przy ul. Ossolińskich Nr. 1. (Hotel Europ). w Grodnie, róg Policji i Hołniczańskiej, w miast. Głębokiem.

AGENTURY: w Staro - Święcicach i w Dziśnie.

STAN CZYNNY

Table with 2 columns: NAZWA RACHUNKÓW and values. Includes items like Gotowizna w Kasie, Pozostałość w P.K.K.P., 6% Bony złote, etc.

STAN BIERNY

Table with 2 columns: NAZWA RACHUNKÓW and values. Includes items like Kapitał zakładowy, zapasowy, Inne rezerwy, Wkłady terminowe, Rachunki czekowe, etc.

781 285.140.711.21

781 285.140.711.21

Akuszorka

w Warszawie udziela porad. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz. Mickiewicza 46-6.

D-r M. Mienicki

Chor. wener. syfilis i skórne (leczen. sztucznym słońcem górsk.) ul. Wileńska 34 m. 31. Przyjmuje od 4-7

Dr. Gieślowski

Chirurgia jamy ustnej choroby zębów, sztuczne zęby. Wojskowym i urzędnikom na raty Mickiewicza 11 (gdzie kino) od 10 do 12 1/2 i od 4 do 6 1/2

Wileński Syndykat Rolniczy S-KA AKC. w Wilnie, Zawalna 9. ODDZIAŁY: w Święcicach, Smorgonach, Głębokim i Dziśnie. POLECA DO SIEWU Owsy „rychlik sobieszyński oryż „Złoty deszcz“, Zwycięzca, złoty v. Lochowa w odsiewach Jęczmień 4-rzędowy Nasiona pastwne i odrodowe.

SPRZĘDAJE SIĘ fabryka terpentyny S-ki z ogr. odp. „Żywica Kresowa“ w starych Buklach (POD WILNEM) Fabryka o czterech retortach i alkowicie urządzonej dystrylarni. Olszyna i terpentyna KARPINY. Informacji udziela w godzinach biurowych: Komisja Likwidacyjna S-ki „Żywica Kresowa“ Wilno, ul. Mickiewicza Nr 17 m. 3.

Największy dziennik prowincjonalny. Najpoczytniejsze pismo w wielkim województwie lubelskim i na przyłączonych kresach „EXPRESS LUBELSKI“ wydawany w wielkim, stołecznym rozmiarze, redagowany żywo i interesująco, mający świetne — zorganizowaną służbę informacyjną — Jest w skutek swej poczytności — — — we wszystkich stacjach — — — Najlepszym miejscem ogłoszeń dla FIRM HANDLOWO-PRZEMYSŁOWYCH Adres wydawnictwa: LUBLIN „EXPRESS LUBELSKI“ ulicy Kościuszki № 8, skrzynka pocztowa № 117.

„PAC“ Sp. Akcyjna BISKUPIA 12 WILNO. Żądajcie wszędzie wysmieniałą czekoladę w tabliczkach / fabryki „PAC“ Ostatnia nowość czekolada „Zdrowie“

Spółdzielnia Rolna Kresowego Związku Ziemi w WILNIE Ostrobramska 19 telefon 1-47 JAKO Generalna Reprezentacja Głównego Urzędu Żywnościowego SPRZEDAŻ: Mąki razowej Otrąb żytnich Owsa

WYDAWNICTWA NIEZBĘDNE DLA FIRM pracujących z południem b. kongresówki i kresami: 1. „Książka adresowa przemysłu i handlu Województwa Kieleckiego na r. 1923-24“. Cena 1 złp. 2. „Informator-kalendarz (książka adresowa) m. Lublina oraz Województw: Lubelskiego, Wołyńskiego i Poleskiego na r. 1924“. Cena 2 złp. 3. „Spis abonentów tel. fonicznych w Okręgu Lubelskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów na r. 1924“. Województwa: Lubelskie, Wołyńskie oraz części: Kieleckiego (z okręgiem Radomia), Poleskiego i Warszawskiego (z okręgiem Piotrkowa). Cena 3 złp. Wysłać za gotówkę lub za zaliczką pocztową: Biuro „REKLAMA“ w Lublinie, Kościuszki 8. Konto P. K. O. Nr. 100080.

Kobieta Lekarka D-r Piotrowicz Jureczka Ordynator Szpitala S-wicz. Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje wyłączenie Pań od 2 1/2 do 4 1/2 po poł. Zawalna 22

Dr. Wołodźko ordynator szpitala S-wicz. Choroby skórne i weneryczne. Od 12 1/2 i 5-6 Zawalna 22

Sklep do odstawienia wraz z urządzeniem miernikiem i licznikiem do odstawienia. Właśc. w Biurze Ogłosz. S-wicz. Niemiecka 4.

Poszukuje się lokalu mieszkalnego od 6 do 9 pokoi. Właśc. ty nadsyłać: Jagiellońska 10 m. 3 od 10 w u sekretarza

Krajczywni potrzebna znajoma samodzielnie na krojenie i szyciu zgrasz. do Biura Ogłoszeń: Jutana, Niemiecka tel. 222.

DWIE koldry-plerzynki sprzedane zaraz Gimnazjalna 6 m.